

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHÉ INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (WNB)

Ontheffinghouder	:	Gemeente Noordenveld
Activiteit	:	Kappen van zeven leilindes door Landschapsbeheer Drenthé langs de entree van Havezate Mensinge in gemeente Noordenveld
Locatie	:	entree van Havezate Mensinge aan de Mensingheweg langs de (zuid)oostzijde van de bebouwde kom van Roden in de gemeente Noordenveld

Deze ontheffing wordt verleend voor de periode vanaf het moment van afgifte tot en met 7 maart 2023.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthé (GS) hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een ontheffing te verlenen aan gemeente Noordenveld voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 en lid 4, van de Wnb waar het gaat om het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen, alsmede het opzettelijk verstoren van de gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*).

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

- 1.1 De ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.
- 1.2 Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- 1.3 De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthé indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
- 1.4 Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- 1.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 1.6 De ontheffinghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk 7 dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthé. Dit kan door een e-mail te sturen naar yth@drenthe.nl onder vermelding van het zaaknummer.

2. Specifieke voorschriften voor gewone grootoorvleermuis en watervleermuis

- 2.1 Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in het Activiteitenplan kap linden Mensinge Roden, d.d. 5 juli 2022, van Mulder Ecologie, behorend bij dit besluit.
- 2.2 Kleine wijzigingen in de uitvoering van het project en de hieronder genoemde voorschriften kunnen doorgevoerd worden na afstemming met de ecooloog en in overleg met het bevoegd gezag c.q. toezichthouder en dienen minimaal ecologisch gelijkwaardig te zijn aan de in de aanvraag voorgestelde werkwijze.
- 2.3 Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden dient door een ecologische deskundige op het gebied van de aangetroffen beschermde soorten vastgesteld te zijn dat er geen beschermde diersoorten in de te renoveren woningen aanwezig zijn alsmede dat de zorgplicht nageleefd wordt.
- 2.4 De in dit besluit beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde op de locatie (papier of digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name ook de uitvoerenden op de locatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
- 2.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden van alle ecologische handelingen. Uit dit logboek dient aantoonbaar te blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren en is beschikbaar ter inzage voor het bevoegd gezag.
- 2.6 Tijdens de werkzaamheden dient zoveel mogelijk rekening gehouden te worden met de kwetsbare periodes van de gewone grootoorvleermuis en watervleermuis. Er dient te worden voorkomen dat de aanwezige zomerverblijven in de bomen in gebruik zijn op het moment van kap. Afhankelijk van het exacte moment van kap en de dan actuele weersomstandigheden, is het mogelijk nodig om de verblijfplaatsen ongeschikt te maken. Een concrete aanpak hiervoor dient tijdig en in overleg met de begeleidend ecooloog opgesteld te worden en dient te worden opgenomen in het ecologisch werkprotocol. Het ongeschikt maken van verblijfplaatsen dient plaats te vinden in het actieve seizoen en in de minst kwetsbare periode van de gewone grootoorvleermuis (en watervleermuis), in een periode met nachttemperaturen van rond de tien graden Celsius, onder begeleiding van een ter zake kundige ecooloog. Bij calamiteiten dient er binnen 24 uur van de constatering telefonisch contact te worden opgenomen met het bevoegd gezag, alsmede schriftelijk bekrachtigd per mail naar vth@drenthe.nl.
- 2.7 Tijdens de werkzaamheden dient er altijd rekening te worden gehouden met het gebruik van kunstmatige verlichting in de schemer- en nachtperiode. Nest- en verblijfplaatsen van beschermde soorten mogen niet aangeschenen worden door licht, alsmede ter voorkoming van het onderbreken van een vliegroute of een foerageergebied (wel of niet essentieel voor vleermuizen).
- 2.8 Gezien er in de lanen rondom de havezate, in de boomwallen en bossen in de directe omgeving van het plangebied een groot aanbod aan alternatieve verblijfplaatsen beschikbaar zijn, dienen er aanvullend hierop ook enkele alternatieve verblijfplaatsen in de vorm van externe, duurzame vleermuiskasten aangeboden te worden. De externe vleermuiskasten dienen zo dicht mogelijk, maar altijd binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats, opgehangen te worden. De kasten dienen in verschillende ruimtelijke oriëntaties opgehangen te worden om zo veel mogelijk verschillende microklimaten te creëren. Daarnaast dienen de vleermuiskasten zo hoog mogelijk, maar op minstens drie meter hoogte, opgehangen te worden, alsmede met een vrije in- en uitvliegroute (ook wanneer er blad aan de boom is) en vrij te zijn van kunstmatige lichtverstoring.

- 2.9 De vleermuiskasten dienen minimaal één maand in het actieve seizoen van de gewone grootoorvleermuis aanwezig te zijn voorafgaand aan het verwijderen van de verblijfplaats vanwege het kappen van de boom. Het plaatsen van de vleermuiskasten vindt onder ecologische begeleiding plaats. Voor iedere te kappen boom met verblijfplaatsen (drie bomen in totaal) worden vier vleermuiskasten opgehangen, met in totaal twaalf kasten. Deze vleermuiskasten dienen van het kleine, platte kasttype (ANS-1 of kwalitatief vergelijkbaar) of van het kleine, bolle kasttype (Schwegler 2F(N) of kwalitatief vergelijkbaar). Er dienen minimaal vier kasten van het bolle kasttype opgehangen te worden aan bomen in de directe omgeving, wordt de mitigatie van de potentiële verblijfplaats van de watervleermuis meegenomen, tezamen met die van de gewone grootoorvleermuis. Conform het Activiteitenplan zijn er twaalf kasten opgehangen: zes kleine plat ANS-1 en zes klein bol (3x Schwegler 2F en 3x Schwegler 2FN).
- 2.10 Onderhoud aan de vleermuiskasten dient gelijktijdig te worden uitgevoerd met de jaarlijkse VTA-inspectie aan de laanbomen bij Mensinge. Dit dient uitgevoerd te worden door een ter zake kundige ecoloog, indien men voornemens is de kasten vanwege onderhoud te verplaatsen of te verwijderen.
- 2.11 Bij de kap van de bomen dient ervoor te worden gezorgd dat er geen schade optreedt aan de aangrenzende bomen en groenstructuren in verband met potentiële nest- en verblijfplaatsen van diersoorten, alsmede potentiële aantasting van vliegroutes van vleermuizen. Vanwege het feit dat de locatie alleen te bereiken is over een smal wandelpad, dient de kap met klein materieel te worden uitgevoerd.

3. Overige voorschriften

- 3.1 Een ecologisch deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend dient ten minste aanwezig of betrokken te zijn op de volgende momenten:
- a) voorafgaand aan de kapwerkzaamheden in verband met potentieel aanwezige vleermuizen en/of broedseizoen van vogels;
  - b) tijdens het aanbrengen of het bepalen van de exacte locaties voor de alternatieve verblijfplaatsen voor beschermde soorten op geschikte plekken op de projectlocatie.
- 3.2 Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. In dat geval dient de ontheffinghouder, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

4. Zorgplicht

- 4.1 De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.
- 4.2 In navolging van het voorgaande voorschrift dient de ontheffinghouder rekening te houden met het broedseizoen van vogels. De werkzaamheden dienen zoveel mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan dient een ecologisch deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied te controleren op in gebruik zijnde nesten.

Indien er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Het plangebied dient hierna te worden vrijgegeven door de ecologisch deskundige, nadat het laatste jong zelfstandig het nest heeft verlaten.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

A. Venekamp,
Teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Afschrift aan:

- Mulder Ecologie (digitaal)

Bezwaar

Belanghebbenden die het niet eens zijn met dit definitieve besluit, kunnen binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure zie <http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften>.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 5 juli 2022 hebben wij een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wnb van adviseur Mulder Ecologie namens de gemeente Noordenveld (hierna ontheffinghouder). Op 3 oktober 2022 zijn er nog per mail aanvullingen overlegd aan het bevoegd gezag betreffende het aantal externe vleermuiskasten en waar deze gelokaliseerd zijn op het terrein ter compensatie voor de aangetroffen vleermuissoorten. Het project behelst de kap van een aantal leilindes bij de entree van Havezate Mensinge aan de Mensingheweg langs de (zuid)oostzijde van de bebouwde kom van Roden in de gemeente Noordenveld. De ontheffinghouder heeft een ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 en lid 4, van de Wnb voor de volgende soorten: gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*).

Figuur 1: ligging van het plangebied met de locatie van de te kappen lindes in het rode kader. Inzet: regionale ligging Mensinge met aangrenzende bosgebieden. Bron kaartondergrond: Nationaal Georegister (PDOK).

2. Wettelijk kader

2.1 *Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn*

De gewone grootoorvleermuis en de watervleermuis zijn beschermde inheemse zoogdiersoorten als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, en bijlage II van het verdrag van Bern en is zodoende beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Op grond van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is het verboden om de voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 3.5 lid 4 van de Wnb vallen o.a. kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven, alsmede worden hier essentiële vliegroutes en foerageergebieden onder gerekend, die van belang zijn voor de

instandhouding van de voortplantingsplaats of rustplaats. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen als holen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu, zijn eveneens beschermd door artikel 3.5 lid 4 van de Wnb.

Naast artikel 3.5, lid 4 van de Wnb is ontheffing gevraagd voor artikel 3.5, lid 2 van de Wnb. Gelet op hoe de werkzaamheden uitgevoerd gaan worden, valt niet uit te sluiten dat er sprake is van mogelijk opzettelijke versterking van de gewone dwergvleermuis. Om die reden is het ook noodzakelijk om ontheffing te verlenen betreffende de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.5, lid 2, van de Wnb.

2.3 Beoordelingsgronden ontheffing verlening

Op grond van artikel 1.10, lid 3, van de Wnb dienen wij bij het afgeven van een ontheffing op grond van de Wnb rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de ontheffing anders vorm te geven.

Daarnaast blijkt uit de relevante wet- en regelgeving dat de aangevraagde ontheffing alleen kan worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, de ontheffing aangevraagd wordt onder een aangewezen belang en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding komt. De ontheffinghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in art. 3.8, lid 5 van de Wnb.

3. Overwegingen

Landschapsbeheer Drenthe gaat een aantal leilinden langs de entree van Havezate Mensinge vellen. Het betreft de bomen met boomnummers 4003, 4004, 4005, 4007, 4008, 4009 en 4010 (zie figuur 2).

Figuur 2: kaart van plangebied met het aantal bomen genummerd en daarbij in het blauw aangegeven de vleermuiskasten die zijn opgehangen voor de gewone grootvleermuis en watervleermuis.

Op de locaties worden nieuwe linden geplant. In verband met de ontheffingsaanvraag zijn deze bomen een jaar in depot gezet bij een boomkwekerij. Voorafgaand aan de kap worden tijdig aanvullende voorzieningen in de vorm van vleermuiskasten opgehangen aan laanbomen rondom

Havezate Mensinge. De bomen worden in één ronde gekapt en de stobben worden verwijderd. Vervolgens worden op dezelfde locaties plantgaten van 2x2 meter gemaakt, waarin groeiplaatsverbetering wordt aangebracht en de in depot geplaatste linden geplant worden. Deze linden zijn ongeveer 15 jaar oud en 9 meter hoog. Bij de kap van de bomen wordt ervoor gezorgd dat er geen schade optreedt aan de aangrenzende bomen en groenstructuren. Vanwege het feit dat de locatie alleen te bereiken is over een smal wandelpad, wordt de kap met klein materieel uitgevoerd. De werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode oktober-december 2022.

Uitgevoerd onderzoek

In 2021 heeft Vos Ecologisch Onderzoek een nader onderzoek uitgevoerd naar stinzenplanten en vleermuizen (briefnotitie 25 oktober 2021). Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd volgens de richtlijnen van het Vleermuisprotocol 2021. Het onderzoek heeft zich gericht op verblijfplaatsen van de volgende soorten boombewonende vleermuissoorten, waarvan het voorkomen bekend is op en rond Mensinge: baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. Voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger voldoet de onderzoeksinspanning voor het vaststellen van foerageergebieden en vliegroutes. Het onderzoek is uitgevoerd door één onderzoeker met een batdetector Petterson D240x. Bij de eerste vier bezoeken is tevens een stationaire batdetector Anabat Express gebruikt, waarmee de aanwezigheid van vleermuizen op één locatie kan worden gemonitord in afwezigheid van de onderzoeker. De opnames zijn geanalyseerd met de programma's BatExplorer en Batsound. Tijdens het onderzoek zijn gewone grootoorvleermuis, gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis waargenomen. Alleen van gewone grootoorvleermuis zijn met zekerheid verblijfplaatsen in de te kappen linden vastgesteld, potentieel van een watervleermuis. Tijdens alle bezoeken foerageerde tenminste één gewone grootoorvleermuis in het plangebied. Daarnaast is op 11 juni, 15 augustus en 7 september zwermgedrag en invliegen waargenomen bij de bomen 4004, 4009 en 4010. Tijdens alle bezoeken foerageerde er een watervleermuis boven de gracht rond de havezate. Gezien het tijdstip van het verschijnen op de avond, heeft dit individu zijn verblijfplaats in de directe omgeving van het projectgebied. Watervleermuizen kunnen hun verblijfplaats delen samen met andere soorten, zoals de gewone grootoorvleermuis. Hoewel waarnemingen ontbreken, is het mogelijk dat dit dier een verblijfplaats heeft binnen het plangebied (boom 4009 of 4010). Verblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis alsmede rosse vleermuis zijn vastgesteld in de aan het plangebied grenzende gebouwen van de havezate en/of in bomen op het terrein rond de havezate. Voor de laatvlieger heeft de

omgeving van het plangebied enkel een functie als (niet essentieel) foerageergebied. Gewone baardvleermuis en franjestaart zijn tijdens de bezoeken niet waargenomen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes van deze soorten wordt uitgesloten. Van de vastgestelde negen soorten zijn binnen het plangebied geen essentiële vliegroutes aanwezig. De Mensingeweg fungeert als vliegroute voor de gewone dwergvleermuis.

De linden met de boomnummers 4004, 4009 en 4010 functioneren als verblijfplaats voor enkele individuen van de gewone grootoorvleermuis. Het grootste aantal aan gewone grootoorvleermuizen dat tegelijk rond de bomen zwermde, waren drie individuen. Het aantal individuen dat in de omgeving foerageerde, betrof maximaal vijf. Op basis van alle geluidsopnames en waarnemingen is het aantal dieren dat gebruikmaakt van de verblijfplaatsen geschat op drie tot acht individuen. Mogelijk wordt de verblijfplaats in boom 4009 of 4010 ook gebruikt als zomerverblijfplaats van één individu van de watervleermuis. Andere functies (kraamverblijfplaats, paarverblijfplaats, massawinterverblijfplaats) van gewone grootoorvleermuis, watervleermuis en/of andere vleermuissoorten zijn in het plangebied niet vastgesteld. Het feit dat er geen baltsroepende mannetjes in het plangebied zijn vastgesteld, doet veronderstellen dat de vastgestelde verblijfplaatsen zomerverblijven betreffen. Zomerverblijfplaatsen van gewone grootvleermuis zijn bewoond van eind maart tot en met half oktober. Dezelfde verblijfplaatsen kunnen, indien geschikt hiervoor, ook in de winter gebruikt worden als

winterverblijfplaats. Bij strenge en langdurige vorst verhuizen gewone grootoorvleermuizen meestal naar ondergrondse verblijfplaatsen als kelder en bunkers (Korsten, 2012). De gewone grootoorvleermuis geldt als een echte standvleermuis die vaak in de onmiddellijke nabijheid van de zomerverblijfplaats overwintert. Er bestaan groepen gewone grootoorvleermuizen die gebouwen bewonen en groepen die bomen bewonen. Onderlinge uitwisseling tussen deze twee groepen vindt nauwelijks plaats. Grootoorvleermuizen die in gebouwen leven zijn honkvaster dan dieren die in het bos leven. Deze laatste groep verhuist vaak tussen verblijfplaatsen in een (klein) leefgebied, eveneens in verband met het beschikbare voedselaanbod. De watervleermuis maakt alleen van bomen gebruik voor kraam- en zomerverblijfplaatsen, overwintering vindt in andere objecten dan bomen plaats. Zomerverblijfplaatsen worden gebruikt in de periode maart tot en met half oktober. Tevens wisselt de watervleermuis regelmatig van verblijfplaats (Kennisdocument BIJ12). Dit betekent dat het verlies van enkele zomerverblijven niet per definitie hoeft te leiden tot een negatief effect op de betrokken dieren. Door de aanwezigheid van een groot aantal alternatieve verblijfplaatsen in de directe omgeving van het plangebied (§4.4) en het nemen van enkele soortspecifieke maatregelen blijft de functionaliteit van het leefgebied van de gewone grootoorvleermuis en watervleermuis gehandhaafd en worden negatieve effecten op individuen van deze soort tot een minimum gereduceerd.

Natuurvrij maken c.q. plangebied ongeschikt maken

Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt er een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol is op de locatie aanwezig en onder alle betrokken partijen bekend. Alle relevante werkzaamheden die plaatsvinden en (mogelijkerwijs) effect hebben of kunnen hebben op de aanwezige (beschermde) soorten worden onder begeleiding van een deskundig ecooloog aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd. Afwijkingen van het protocol worden te allen tijde en op voorhand overlegd met de deskundige, begeleidende ecooloog en (indien aan de orde) eveneens met de provincie Drenthe. Dit geldt eveneens voor situaties waarbij tijdens uitvoering van de werkzaamheden onverwacht strikt beschermde soorten worden aangetroffen die niet eerder zijn aangetroffen op de projectlocatie. Bij de kap van de bomen wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de vastgestelde functie van het plangebied voor de gewone grootoorvleermuis en (potentieel) watervleermuis. In het plangebied zijn zomerverblijfplaatsen vastgesteld. Deze kunnen, indien geschikt hiervoor, ook in de winter gebruikt worden als winterverblijfplaats. Dit betekent dat de bomen jaarrond in gebruik kunnen zijn. Als een locatie jaarrond wordt gebruikt, is de paarperiode de minst kwetsbare periode om te werken, omdat de dieren dan het meest mobiel en flexibel zijn. De paarperiode van gewone grootoorvleermuis wordt gevormd door de periode september tot en met half oktober. Gezien de watervleermuis geen gebruikmaakt van bomen als overwinteringslocatie, kan deze periode ook voor watervleermuis worden aangehouden. Er wordt voorkomen dat de in de bomen aanwezige zomerverblijven in gebruik zijn op het moment van kap. Afhankelijk van het exacte moment van kap en de dan actuele weersomstandigheden, is het mogelijkerwijs nodig om de verblijfplaatsen ongeschikt te maken onder deskundige ecologische begeleiding. Een concrete aanpak hiervoor wordt tijdig en in overleg met de begeleidende ecooloog opgesteld en opgenomen in het ecologisch werkprotocol. Indien dit aan de orde blijkt, vindt het ongeschikt maken van verblijfplaatsen plaats in het actieve seizoen en in de minst kwetsbare periode van de gewone grootoorvleermuis, in een periode met nachttemperaturen van rond de tien graden Celsius.

Compensatie en mitigatie gewone grootoorvleermuis en watervleermuis

Hoewel gewone grootoorvleermuizen met verblijfplaatsen in bomen binnen hun leefgebied regelmatig van verblijfplaats wisselen en er in de lanen rondom de havezate en in de boomwallen en bossen in de directe omgeving van het plangebied een groot aanbod aan alternatieve verblijfplaatsen aanwezig is, worden aanvullend hierop ook alternatieve verblijfplaatsen in de vorm van externe, duurzame

vleermuiskasten aangeboden. De vervangende verblijfplaatsen worden altijd binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst. De kasten worden in verschillende ruimtelijke oriëntaties opgehangen om zo veel mogelijk verschillende microklimaten aan te kunnen bieden. De nieuwe verblijfplaatsen zijn minimaal één maand in het actieve seizoen van de gewone grootoorvleermuis aanwezig geweest voorafgaand aan het verwijderen van de verblijfplaats. Het plaatsen van de kasten vindt onder ecologische begeleiding plaats. Van gewone grootoorvleermuis is bekend dat voor zomerverblijfplaatsen in bomen gebruikmaakt van vleermuiskasten van zowel het kleine platte kasttype als het kleine bolle kasttype. Voor elke linde met verblijfplaatsen (drie bomen in totaal) worden vier vleermuiskasten opgehangen. Deze kasten zijn van het kleine platte type (ANS-1 of kwalitatief vergelijkbaar) of van het kleine bolle type (Schwegler 2F(N) of kwalitatief vergelijkbaar). Conform het Activiteitenplan zijn er twaalf kasten opgehangen: zes kleine plat ANS-1 en zes klein bol (3x Schwegler 2F en 3x Schwegler 2FN). Onderhoud aan de vleermuiskasten wordt gelijktijdig uitgevoerd met de jaarlijkse VTA-inspectie aan de laanbomen bij Mensinge. Dit dient uitgevoerd te worden door een ter zake kundige ecooloog, indien men voornemens is de kasten vanwege onderhoud te verplaatsen of te verwijderen. Bij de kap van de bomen wordt ervoor gezorgd dat er geen schade optreedt aan de aangrenzende bomen en groenstructuren. Vanwege het feit dat de locatie alleen te bereiken is over een smal wandelpad, wordt de kap met klein materieel uitgevoerd.

3.1 *Alternatievenafweging*

Een alternatieve locatie voor het projectgebied is niet aan de orde. Het project is locatiespecifiek. Tevens het niet uitvoeren van het planvoornemen vormt geen reële mogelijkheid. De bomen zijn in een dusdanig slechte conditie dat ze een risico vormen voor de openbare veiligheid. Tevens het verplaatsen en herplanten van de bomen is geen reële mogelijkheid. De levensduur van de bomen is door het inknotten al met enkele decennia verlengd. Op dit moment zijn de bomen zowel boven- als ondergronds dusdanig rot, dat ze een herplanting niet zouden overleven. De functionaliteit van dode bomen voor vleermuizen neemt snel af en bovendien zijn in de omringende oude lanen en bossen ruimschoots alternatieve verblijfplaatsen aanwezig. Er is gekozen voor een planuitvoering waarbij er, door de gekozen werkwijze en planning, zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de aanwezige vleermuisverblijven. Hierdoor worden negatieve effecten tot een minimum gereduceerd. Voorafgaand aan de kapwerkzaamheden worden de te kappen lindes ongeschikt gemaakt en worden eventueel aanwezige dieren in de gelegenheid gesteld het plangebied te verlaten (naleving van zorgplicht). Tevens worden er, in aanvulling op de veelvuldige aanwezigheid van alternatieven in oude bomen in de omringende lanen en bossen, eveneens tijdig alternatieve voorzieningen (externe, duurzame vleermuiskasten) voor de soorten gewone grootoorvleermuis en watervleermuis aangeboden. Daarnaast wordt door de planning van de kap rekening gehouden met de vastgestelde functie van het plangebied als zomer- en mogelijke winterverblijfplaats van gewone grootoorvleermuis en mogelijk als zomerverblijfplaats voor watervleermuis.

Geconcludeerd wordt dat er, rekening houdend met de op de locatie aanwezige natuurwaarden, geen betere uitvoering van de werkzaamheden mogelijk is.

3.2 *Belangenafweging*

De ontheffinghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van de openbare veiligheid en/of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van het milieu wezenlijk gunstige effecten, genoemd in artikel 3.8, lid 5, sub b van de Wnb.

Openbare veiligheid (of andere dwingende redenen van groot openbaar belang)

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van de openbare veiligheid. De staat van de lindes is op dit moment zodanig slecht, dat ze een risico voor de openbare veiligheid vormen. De entree naar de Havezate vormt een druk belopen (wandel)pad. Tevens bevindt zich tussen het pad en het noordelijke bijgebouw het terras van de Cuisinerie Mensinge, een horecagelegenheid. In 1995 en

voorjaar 2022 zijn de linden met het oog op de veiligheid reeds ingenomen. Het is niet mogelijk dit nogmaals te doen. Tevens bestaat de wens om de gehele laan gelijktijdig te verjongen en zo op termijn weer een statige toegangslaan naar de havezate te creëren. Een bomenbestand met (min of meer) gelijke plantdatum is hierom gewenst.

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belang. Het vormt voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde beschermde soorten te rechtvaardigen.

3.3 *Staat van instandhouding*

Gewone grootoorvleermuis

De gewone grootoorvleermuis komt verspreid over het land voor in kleinschalige landschappen en bosgebieden (minder in open polderlandschap), maar is nergens algemeen. Een goede, wetenschappelijk onderbouwde schatting van de populatieomvang op zowel Europees als nationaal niveau is niet voorhanden. In het Kennisdocument wordt de omvang van de totale Nederlandse populatie geschat op 5.000 tot 7.500 dieren. Tevens wordt hierin gesteld, dat na een afname van de aantallen overwinterende gewone grootoorvleermuizen in de tweede helft van de vorige eeuw, de trend nu weer stabiel is. Er is geen data voorhanden voor de provinciale staat van instandhouding van de gewone grootoorvleermuis, maar er is geen aanleiding om te veronderstellen dat deze afwijkt van de landelijke situatie. Ditzelfde geldt voor de staat van instandhouding op regionaal en lokaal niveau.

Watervleermuis

Het voorkomen van watervleermuis is in Nederland sterk verbonden met de aanwezigheid van (oudere) bossen op de hogere zandgronden. Daarnaast komt de soort voor in bossen en parken in laag Nederland. Een goede, wetenschappelijk onderbouwde schatting van de populatieomvang op zowel Europees als nationaal niveau is niet voorhanden. In het Kennisdocument wordt de omvang van de totale Nederlandse populatie geschat op 15.000 tot 30.000 dieren. In de meest actuele Vogel- en Habitatrichtlijnrapportage (WOT Natuur & Milieu, 2020) wordt de trend van de staat van instandhouding als stabiel beoordeeld. Er zijn geen data voorhanden voor de provinciale staat van instandhouding van de watervleermuis, maar er is geen aanleiding om te veronderstellen dat deze afwijkt van de landelijke situatie. Ditzelfde geldt voor de staat van instandhouding op regionaal en lokaal niveau.

De te kappen linden vormen geen essentiële vliegroute en/of foerageergebied voor gewone grootoorvleermuis of watervleermuis. Er vinden geen werkzaamheden plaats die invloed hebben op de aan het plangebied grenzende groenstructuren. Tijdens de werkzaamheden worden deze structuren bovendien niet (aanvullend) belicht. Van een aantasting van de kwaliteit van vliegroutes en/of foerageergebied, zowel tijdelijk als permanent, is daarom geen sprake.

Afbreuk aan de (lokale) gunstige staat van instandhouding van gewone grootoorvleermuis en watervleermuis is niet aan de orde. Er worden diverse maatregelen genomen om te voorkomen dat er dieren voorafgaand aan en/of tijdens de werkzaamheden geschaad of gedood worden. Er worden alternatieve verblijfplaatsen in de vorm van externe vleermuiskasten aangeboden en ook in de omgeving van het plangebied zijn ruimschoots natuurlijke verblijfplaatsen aanwezig in de vorm van holten, spechtengaten en andere geschikte ruimtes in bomen. Daarnaast blijft het verbindend habitat (vliegroutes en foerageergebied) in de toekomstige situatie behouden. Negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de gunstige staat van instandhouding van de populatie gewone grootoorvleermuis en watervleermuis kunnen op alle schaalniveaus (landelijk, regionaal, lokaal) redelijkerwijs uitgesloten worden.

3.4 *Zorgplicht en broedseizoen*

Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Artikel 1.11 van de Wnb gebiedt een ieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Een ecologisch deskundige op het gebied van potentieel te verwachten aanwezige vogelsoorten dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de in het plangebied aanwezige soorten ten einde is.

4. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften